

soriske Love vare faldne sammen med den almindelige Valgret, hvis Regeringen kunde komme til Folketinget og sige: Vi have, medens Tinget var borte, udstedt en provisorisk Lov, nu spørge vi den almindelige Valgret, om den godkender den, ja saa var der ikke noget at sige til en provisorisk Lov. Det, som nu sker under en eventuel Venstreregering, om dette Forslag vedtages, er altsaa, at Venstre staar med bundne Hænder over for Landstinget, og jeg skal da sige dette, at for mig staar det saaledes, at et Tokammerssystem er umuligt, kan ikke arbejde, hvis der ikke er visse Ventiler, som gøre et fortsat Arbejde muligt i Tilfælde af en Forfatningskonflikt, i Tilfælde af en stor Kamp imellem de to Ting. Det staar for mig saaledes, at hvis ikke Grundloven naturlig og elastisk anviser Udveje i saadanne Tilfælde, saa kan man vente en Forfatningsekspllosion, en Forfatningssprængning. Det er naturligt og nødvendigt, at der er visse Ventiler, er en vis Elasticitet, der gør det muligt at arbejde med Tokammerssystemet og gør Regeringens videre Førelse mulig, selv om det ene Ting viser sig uvilligt og umedgørligt. Men Betingelsen er, at denne Ventil er i bestandig Overensstemmelse med Vælgerne, at den er et naturligt Udtryk for, hvad Folket ønsker, og hvad det vil. I det Tilfælde, at vi have en Venstreregering, der kommer i Kamp med Landstinget, er jeg ikke tilbøjelig til at tro, at vi selv med den nuværende Grundlov ville være nødsagede til at udstede provisoriske Love, men jeg tror sikkert, at Landstinget bør leve under Frygten for, at noget saadant skal ske, under Frygten for, at en Venstreregering, hvis Landstinget ikke viser sig hensynsfuldt over for den almindelige Valgret, hvis det ikke bøjer sig for Folkestemningen og Folkeviljen, da har denne Udvej. Hvis dette Tryk ikke kommer til at hvile over Landstinget, vil en eventuel Venstreregering vise sig betydningsløs, dens Liv vil kun være kort, og dens Resultater blive saa godt som slet ingen.

For øvrigt maa jeg sige, at jeg undrer mig over Forslagsstillernes stærke Tro paa, at der er visse Lovparagraffer, som afbalancere den offentlige Magtstilling. Jeg undrer mig over den Opfattelse, der kommer til Orde ved Forslaget, naar det ser ud, som om man siger: Hvis disse §§'er 25 o. s. v. i Grundloven havde været noget snildere affattede, vilde vi have undgaaet de forløbne 25 Aars Konflikt. Jeg maa sige derom, at denne Opfattelse har jeg ikke. Jeg tror, at enhver Lovparagraf

kan fortolkes og fordrejes, naar blot den tilstrækkelige Magt staar bagved, og jeg tror, at det politiske Magtforhold i Samfundet hviler væsentlig andre Steder end paa selve Lovparagrafferne. Denne Sag var jo til Behandling for et Aars Tid siden, og da antydede jeg den Vej, Socialdemokratiet mener er Vejen til en Forfatningsforandring, nemlig de sociale Reformers Vej. Jeg tror, at hvis Venstre for 25 Aar siden havde bygget sin Politik op paa solide Reformers, hvis det var kommet til at staa som Organ for, hvad den store Befolkning ønsker af sociale Reformers, saa vilde dettes Magtstilling være bleven en væsentlig anden og bedre, end den har været i de forløbne Aar og er endnu. Men man stillede sig ganske anderledes den Gang. For 25 Aar siden drejede man sig om Forfatningen og mente, at den alene var den mægtige Løftestang, der skulde gøre Venstre til Regeringsparti, man saa i Forfatningen det store bærende, som skulde gøre Venstre til det herskende Parti. Ogsaa nu drejer man sig vedblivende om Forfatningen, man gaar blot en anden Vej. Nu siger man: Denne Forfatning duer ikke; for at vi kunne blive Regeringsparti, skal den laves om. Jeg tror, at det er et Fejlsyn. Jeg tror, at en demokratisk Regering skal bæres frem til Magten af Demokratiet, det vil sige, at et oplyst selvbevidst Folk, som er blevet selvbevidst og oplyst gennem Arbejdet paa økonomiske Love, gennem politisk Oplysning og gennem Samarbejde paa Gennemførelsen af bestemte sociale Krav.

Jeg sympatiserer altsaa ikke med Forslagets Fremkomst; for det første, fordi jeg ikke tror, at en Forhandling med den nuværende Regering om en Grundlovsrevision vil gøre vor nuværende Grundlov mere demokratisk, end den er; ja, jeg er tilbøjelig til at frygte for, at det modsatte vil ske. Jeg mener heller ikke, at de foreslaaede Ændringer ere nødvendige for Grundloven. Jeg tror, at den Fortolkning, man har givet af Grundloven fra demokratisk Side, er rigtig, og jeg tror, at med Udholdenhed og Taalmodighed kan den blive den endelig sejrende, den, der endelig slaar igennem. Og dernæst siger jeg og tror jeg, at Vejen til Grundlovens Demokratisering maa være de sociale Reformers Vej. Jeg tror ikke, det alene kommer an paa Forfatningens Bogstaver, Forfatningens Paragraffer, men at det i lige saa høj Grad kommer an paa Forfatningens Aand. Og Forfatningens Aand, det er Folket, Forfatningens Aand, det er den offentlige Mening. Hvis vi kunne skabe et demokratisk